СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 154. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 6 липня 1933. VOL. XLI. No. 154. Jersey City, N. J., Thursday, July, 6, 1933. THREE CENTS.

РУЗВЕЛТ ПРО ПІДВИЩЕННЯ ЦІН І ВИЗНАННЯ СОВІТІВ

ВАШИНГТОН. — Повернувшися з вакацій, президент Рузвелт узявся полагоджувати пекучі справи. Тепер він найбільше заінтересований тим, щоби підняти якнайскорше ціни на товари. А далі прихилюється до негайного визнання совітів. Президент каже, що всі інші великі держави визнали совіти, тож і Злученим Державам нема потреби стояти осторонь. А коли йде про воєнні довги, то совіти не поступають з Америкою гірше від великих держав.

ХОЧЕ РАТУВАТИ ЛОНДОНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНГТОН. — Президент вислав американській делегації в Лондоні інструкцію, щоби докладати всіх зусиль для вдержання Економічної Конференції. Але далі не годиться на стабілізацію доляра. Каже, що спершу треба поправити відносини господарські в Америці, а потім думати про доляр.

ДОКАЗУЮТЬ, ЩО БИЗНЕС ПОПРАВЛЯЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Ню Йорк Борд оф Трейд, Інк." подає, що можна ствердити на підставі звітів, одержаних з ріжних жерел зі 100 ріжних міст, що видно на всіх ділянках економічне поліпшення. Тільки стейти Мейн і Мішіген остаються позаду, бо там ще не скінчилися клопоти з банками. В Кензас і Норт Дакоті потерпіли знову фармери через посуху й пільні коники.

ЛЕТУНСЬКА НАГОРОДА.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Летунські перегони за нагороду Томсона принесли побіду полковникови Роскови Турнерови. У стомилевих перегонах летів він зі скорістю пересічно 245.05 на годину. В часі тих перегонів згинув славний летун Росел Бордмен підчас катастрофи в Індіянаполіс.

Турнера повитали в Лос Енджелес коло 50,000 людей.

ЖЕРТВИ СВЯТА НЕЗАЛЕЖНОСТИ.

НЮ ЙОРК. — „Форт оф Джулай" не обійшовся, як це звичайно буває, без нещасливих випадків, звязаних завжди з тим святом. В самім Ню Йорку було коло 1,000 нещасливих випадків, спричинених фаєрверками. Смертних випадків не було. Зате в цілім краю святкування 157 річниці державної незалежности коштувало 89 смертних випадків, з чого 50 були заподіяні автомобілевими колізіями.

АТЛЕНТИК СІТИ ОЖИЛО.

АТЛЕНТИК СІТИ. — Недобра погода відтягнула багато людей від виїзду з міст над море. Одначе Атлентик Сіти цього не відчуло. Від 1929 р. не було там стільки людей на „Форт оф Джулай", як цього року, коли прибули понад 350,000 людей.

ГОРДИЙ З ПОЛІТИКИ РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Сенатор Копленд каже, що він, як і кождий Американець, є гордий з того, що Рузвелт не захоплюється мрачними інтернаціональними ідеями, а дбає в першу чергу про Америку.

СОЦІЯЛІСТИ ПРО „ФОРТ ОФ ДЖУЛАЙ".

НЮ ЙОРК. — Соціялісти святкували Свято Незалежности на Юніон Сквер. Казали, що недалеко від них святкує тесаме свято Тамані Гол. Як тому приглядаються, говорили соціялісти, батьки, що творили американську революцію, то певно в гробі перевертаються, коли бачать, як Тамені Гол шанує революціонерів. Соціялісти узнали себе одинокими й правдивими наслідниками тих, що створили „Форт оф Джулай".

ПРО ХРИСТІЯНСТВО И ПАТРІОТИЗМ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Д-р Орландо Стюарт, екзекутивний секретар баптиської церкви, говорив про те, що теперішні політики служать генгстерам і виборцям. На похороні генгстера в Шікаго видно було високих міських урядовців і суддів. Правдивий християнин повинен бути вірний свому краеви. Хто не голосує, той не вірний краеви і не є добрим християнином. Він не поправляє відносин у краю і спричинює те, що далі толерується спілку генгстерів з політиканами.

АЙНШТАЙН ПІДЕ ДО ЄРУСАЛИМУ.

ШІКАГО. — Д-р Алберт Айнштайн, учений Жид, відомий зі своєї теорії про релятивність, згодився по довгих ваганях обняти університетську катедру в жидівськім університеті в Єрусалимі.

ХВАЛИТЬ ЖИДІВ ЯК АМЕРИКАНСЬКИХ ПАТРІОТІВ.

НЮ ЙОРК. — Семюел Унтермаєр говорив на радіо про жертви, які принесли американські Жиди для Америки. Бесіда була виголошена у звязку з конвенцією жидівських ветеранів світової війни. Унтермаєр подав, що в світовій війні взяли участь понад 250,000 Жидів, американських горожан. У війні були ранені коло 14,500 Жидів, а вбитих було коло 3,000. Жиди, говорив Унтермаєр, у якім краю вони не жилиб, усюди є льояльними й патріотичними горожанами.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВП. ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА.

18-та Головна Конвенція У. Н. Союза припоручила нововибраному Головному Урядови У. Н. Союза вирішити отсі справи:

1. Вибір шефа редакторів і помічних редакційних сил, та видавництва У. Н. Союза.
2. Молодечий Департамент.
3. Союзові лікарі.
4. Бондування членів Головного Екзекутивного Комітету.

Для вирішення вище згаданих справ відбудеться

НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В ДНЯХ 14-ГО І 15-ГО ЛИПНЯ 1933 РОКУ

Наради розпічнуться в пятницю, 14. липня, в год. 9-тій рано, в місці осідку У. Н. Союза під ч. 81-83 Гренд Стріт, ДЖЕРЗИ СИТИ, Н. ДЖ.

Микола Мурашко, гол. предс. Дмитро Галичин, гол. рек. секр.

ПАРИЖ ЗАТРІВОЖИВСЯ НАПЛИВОМ ЖИДІВ.

Зростаючий наплив жидівських емігрантів із Німеччини починає щораз більше цікавити громадську думку. Член міської ради Де Льоне оголосив лист до префекта поліції, в якім між іншим цікавиться, чи органи безпеки поробили заходи проти евентуальної пропаганди того нового політичного елементу, який йому виглядає підозріло.

НАПАД РУМУНСЬКИХ СЕЛЯН.

80 румунських селян напали на двір княгині Кантакуціно в Кобеска, біля Ясів. Напасники знищили ввесь інвентар, повбивали всю худобу, сильно побили кільканадцять осіб, що ставили їм опір, а врешті ввійшли до нутра палати і здемолювали її. Причиною цього нападу був судовий присуд, на основі якого заряджено пересунення границь маєтку княгині коштом маєтку околичних селян.

СМЕРТЬ ЖЕБРАКА-МІЛІОНЕРА.

В Ріо де Жанейро (Бразилія) помер Жозе Рамо Тапіяс Альонсо, що був професійним жебраком і жив у малому брудному мешканні. Після смерти жебрака знайдено в його брудному леговищі банкові книжочки на дуже високі суми та багато золотих монет. Єдиною спадкоємицею міліонера-жебрака є його сестра, що жиє постійно в Еспанії.

„ВІДРОДЖЕННЯ" В РІВНОМУ.

В Рівному основано відділ Т-ва „Відродження" й зголошено до повітового старости. Староство заснування цього відділу не приняло до відома, мотивуючи тим, що „Відродження" може загрожувати публичній безпеці.

ВЖИВАЮТЬ БІЛЬШЕ ЕЛЕКТРИКИ В КАНАДІ.

Уряд канадійської провінції Онтеріо постановив роздати за протязі найближчого року 100,000 водних огрівачів домів, в котрих місце печі заступає електричне огрівання води. Ці огрівачі уряд уставляє в хатах своїм коштом. Тим способом хочуть збільшити вживання електрики, котру державні електровні продукують тепер у дуже великій скількости й незвичайно дешево. Наприклад у канадійському місті Ніеґара Фолс кільоват-година коштує трохи більше ніж півтора цента, а на американському боці, де такі самі електровні є приватною власністю, треба платити шість центів за кільоват-годину. Вставлювання згаданих огрівачів має ще й ту добру сторону, що дає заняття тисячам робітників, а його кошти покривають прибутки з державних електричних стацій.

ВОЄННИЙ СПОМИН.

Нераз читаю твердження московських політичних кругів, що створення незалежної української держави це лише вибрики української інтелігенції, зате народня маса бажала собі „нерозділної Росії".

В літі 1916 р. перекинули буковинський полк з полудневого Тиролю на італійський фронт коло Герцу. На одній стації приступає до мене московський бранець і просить хліба — їсти.

„Ти, хлопче, з котрої губернії?" — питаюсь я його". „Я хахол із Полтавщини"... „То ти Українець — а знаєш щось про Шевченка? Нещасний, виголоджений „хахол" витягає на моє превелике здивування зі своєї торбини „Кобзаря" й каже: „Я Шевченка взяв з собою на війну й при всякій нагоді читаю його". — Ц.

БУВШИЙ АВСТРІЙСЬКИЙ ПОЛКОВНИК — ШПИГУН.

Поліція в Білгороді (Сербія) арештувала бувшого полковника австрійської армії, Нічіча, під закидом шпіонажі в хосен двох сусідних держав. При ревізії знайшли компромітуючі документи, які довели до арештування трох інших старшин бувшої австрійської армії: Ляліча, Штрайхера і Вайса. Усі відповідатимуть перед трибуналом оборони держави.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПАНАМА.

На будові великої вуглевої магістралі в донецькому басейні викрили величезну панаму (злодійство), яка виказує суму понад 6 міліонів руб. Робітничо-селянська експедиція ствердила крім того фатальний стан робіт. Багато осіб з управи будови усунули зі становища та притягли до судової відповідальности.

ВЖЕ И ЧЕРНИЦІ СТРАЙКУЮТЬ.

У Ясах у Румунії в монастирі Агапія перенесли ігуменю Марію Мач на такеж становище в іншому монастирі. Та Марію Мач черниці дуже любили, тому проголосили страйк. Заявили, що не слухатимуть нової ігумені та взагалі не виконуватимуть своїх обовязків, доки не відкличуть перенесення.

АРЕШТУВАЛИ ПОЛЬКУ — БОЛЬШЕВИЦЬКУ ШПИГУНКУ.

Польські часописи повідомляють із Ротердаму, що в тамошній пристані арештували якусь Гертруду Манеман, підозрілу в пачкуванні опію. Ревізія виявила, що вона називається Ядвіга Каменська та походить із Радомя і є большевицькою шпигункою. Каменська віддавна виконувала службу головного берлінського курієра ДПУ й виїздила часто до Парижа. При ній знайшли великі гроші та матеріял, що компромітує багато визначних осіб із політичного й господарського світа Европи.

ГРАНАТА РОЗІРВАЛА ХЛОПЦІВ.

Кілька хлопців зі села Голосковичі, пов. Броди, знайшли на полі гранату, що походила мабуть з часів світової війни. Хлопці намагалися її розібрати і через необережність спричинили експльозію. Одного хлопця, 12-літнього І. Ошурка, вбило на місці, двох смертельно поранило, а трох поранило в ноги.

БОЛЬШЕВИКИ ГОТОВІ ВІДМОВИТИСЯ НАЗАВЖДИ ВІД БЕСАРАБІЇ

ВЖЕ ВИРОБЛЕНО ПРОЕКТ РОСІЙСЬКО-РУМУНСЬКОГО ДОГОВОРУ ПРО ГАРАНТІЮ КОРДОНІВ.

ЛОНДОН (Англія). — При допомозі Польщі вже вироблено проект російсько-румунського договору про ненападення й гарантію державних кордонів радянщини й Румунії. В проекті нічого не говориться про Бесарабію, а лише говориться про „теперішні" кордони обох держав. Таким чином Росія признає Бесарабію Румунії.

Польща всіми силами старається привести до скорого підписання цього договору, бо вона налякана гітлерівськими плянами й тому хоче мати забезпечення спокою, а то й підтримку зі сторони Росії. Сама Росія також старається забезпечити собі спокій на західних кордонах, бо сподівається конфлікту з Японцями на Далекому Сході.

ДИПЛОМАТИЧНІ УСПІХИ ЛІТВІНОВА.

ЛОНДОН (Англія). — Літвінов уже підписав гарантійні договори Росії з Польщею, Румунією, Туреччиною, Естонією, Латвією, Персією та Афганістаном. З Литвою не підписано такого договору, бо Литва незадоволена із зближення Росії з Польщею, а крім того Литва не має кордонів з Росією.

Літвінов сподівається, що йому пощастить також здобути признання радянської влади Злученими Державами, про що тепер у Лондоні йдуть переговори.

ВЕЛИКЕ СВЯТО КОЗАЦЬКИХ МОГИЛ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Головна рада товариства „Відродження" за почином своїх філій на Волині улаштувала прогульку з Галичини на „Свято Козацьких Могил" на Волині. На це свято прибули до 40,000 селян з Волини та багато гостей з Галичини, що приїхали до Берестечка, щоби зложити свій поклін памяти козаків, які полягли під проводом Богдана Хмельницького в боях з Ляхами.

Поліція всіми способами старалася перешкодити святу, а особливо не допустити на нього гостей з Галичини. Кількох Галичан арештовано, а в багатьох відібрано відзнаки „Відродження" й статути, бо, мовляв, ця галицька організація не дозволена на Волині. Не зважаючи на всі перешкоди ляцької адміністрації на Волині, свято випало несподівано величаво.

СВЯТО МОГИЛ ГЕРОЇВ У ПЕРЕМИШЛІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — В поході на Пикулицький цвинтар, щоби поклонитися могилам героїв Української Армії, які полягли за волю України, взяли участь 250 делегацій з вінками. Похід розтягався вулицями Перемишля на 2 кільометри. Поліція арештувала кількох учасників походу й відібрала 25 вінків.

Свято випало надзвичайно врочисто, не зважаючи на проливний дощ.

ЛОНДОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВИСИТЬ НА ВОЛОСИНЦІ.

ЛОНДОН (Англія). — Після категоричної відмови президента Злучених Держав, Рузвелта, вернути американський доляр до золотого забезпечення, прийшло до кризи на Лондонській конференції. Витворилася така ситуація, що властиво нема що вже далі говорити про якусь міжнародню економічно-фінансову співпрацю.

Лише заходами Мек Донелда й на предложення американської делегації вдалося конференцію відложити на один день, до четверга. За цей день сподіваються знайти порозуміння, яке уможливить продовження праць конференції.

ДИТИНА БАВИТЬСЯ ВОГНЕМ.

ЛОНДОН (Англія). — Англійська преса називає Злучені Держави хлопям, яке бавиться вогнем в Европі. Газети пригадують, що президент Вилсон створив Лігу Націй, але Америка в ній участи не бере; Вилсон подиктував Версайський мир, але самі Злучені Держави того мира не ратифікували; Гувер оголосив мораторію, але конгрес не згодився продовжити її; Рузвелт закликав на нараду до Вашингтону Мек Донелда, а коли той був на морі, Рузвелт оголосив інфляцію доляра й т. д.

Отже преса пише, що Злучені Держави люблять запалити вогонь, який здається маяком для ратунку, а потім самі тікають від нього геть і чекають, поки він спалить усі надії на поліпшення.

НІМЕЧЧИНА ЗБРОЇТЬСЯ ЛІТАКАМИ.

ЛОНДОН (Англія). — Німеччина замовила в Англії 60 воєнних боєвих літаків. Офіційно ці літаки замовлено для поліції, бо Версайським миром заборонено німецькій армії мати літаки.

Міністерство закордонних справ добилося того, щоб контракт на зроблення цих літаків для Німеччини був уневажнений. Та, не зважаючи на це, тут певні, що Німеччина таки набуде собі воєнні літаки в якійсь іншій державі, коли не виробить їх у себе.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРЕБА ЧУЙНОСТИ

З ініціятиви уряду почались у Вашинґтоні конференції ріжних промислів. Вже відбулась одна така конференція щодо ткацького промислу. За нею мають піти конференції інших промислів, здається вуглевого або сталевого. Кожда така конференція має на ціли вивести даний промисл з хаосу, з застою, кризи й безробіття. Кожда така конференція складається з трох „зацікавлених" сторін: підприємців, робітників і консументів, себто кожда така конференція має взяти під увагу та захоронити інтереси кождого з тих трох чинників.

Здавалось би, що вже самий склад дає ґарантію, що інтереси цих трох чинників будуть справді брані під увагу й хоронені. Здавалось би, наприклад, що сама присудність представників зорґанізованого робітництва запевнить захорону робітничих інтересів. Зрештою, третій чинник, консументи — це в більшости теж робітники, отже і з цього боку повинна би прийти допомога для охорони робітничих інтересів.

Практичний перебіг нарад немовби підтверджує ці сподіванки. На нарадах першої конференції заступники капіталістів признавали робітникам згори права до орґанізації та говорили про мінімум заплати й максімум роботи. Говорено навіть про заборону праці дітей і жінок.

Формально справді всі виглядає гарно. Тільки, як подивитися в саму суть пропозицій, то побачимо, що не все таке гарне зсередини, як виглядає зверха. Ткацький промисл мав би, наприклад, признати робітникам як мінімум заплати 10 до 15 долярів на тиждень, навіть тоді, як за обчисленням людей, не звязаних з робітництвом, цю заплату признають занизькою для вдержування нормальної родини при здоровлю й працездатности.

Тому з нарад всетаки лишається враження, що занадто багато підприємців думають поправляти свої умовини через обнижування заплати робітникам. З цього виходить для робітників висновок, що їм не можна покладатися на того роду конференції та сидіти з заложеними руками, як поведуться наради. Під покришкою зовнішнього мира там далі стираються з собою противні інтереси робітників і підприємців, і робітникам треба за своїми інтересами таксамо чуйно слідити, як підприємці слідять за своїми. З огляду на те, що остаточно всякі непорозуміння можуть довести до страйку, робітникам треба піддержувати ті орґанізації, що ведуть страйк.

Е. Онацький.

ПІСЛЯ ПІДПИСУ ПАКТУ ЧОТИРОХ

(Оригінальний допис з Риму).

—o—

Отже Пакт Чотирох підписано. Що правда, для уведення того Пакту Чотирох у життя потрібні ще деякі юридичні формальности, та ніхто вже не сумнівається, що ці юридичні формальности перешкодою для реалізації пакту не будуть.

Тепер всіх найбільше цікавить питання, які саме проблеми будуть поставлені найперше на обговорення в тій Найвищій Раді Великих Держав, що повстане на основі цього договору. Нема сумніву, що справа німецького коридору буде ще довго предметом обговорення, але таксамо довго не знаходитиме свого вирішення, бо зустрічатиме найбільший спротив з боку Франції та Польщі. Ясно, що держави намагатимуться розвязати перше такі справи, які найлекше піддаються розвязці і є найбільш нагальними для економічної розбудови Европи.

Тому на перше місце висувається справа Австрії й Угорщини — двох держав, що їх дуже немилосердно покалічив Верзайський мир, залишивши з них по одній величезній голові — столиці — яка ледви тримається на маленькому тілі. Для кожного европейського політика є ясним, що Австрія не може існувати в тому вигляді, в якому залишив її Верзайський договір; не може ця, тепер маленька країна, виживляти величезної столиці колишньої імперії Габсбурґів — Відня. Всім відомо, що вона вже довгий час виживляється лише коштом інтернаціональних, головно французьких позичок. Але жити коштом позичок є неможливим. І саме тому в самому австрійському населенню почало ширитися переконання, що Австрія вижити самостійно не може. Треба на когось спертися, зрівноважити з кимсь тягар мало не двоміліонового Відня. Один час була дуже жива й чинна ідея „Аншлюсу" — злучення Австрії з Німеччиною, що відповідало би ідейним змаганням панґерманістів і націонал-соціялістів зеднати в одній державі всіх поріжнених членів німецької нації, — відповідалоб, такби мовити, змаганням німецької „соборности". Та проти цієї ідеї аншлюсу повстала не лише Франція, що натурально є проти всякого посилення Німеччини, — але й Італія, яка, не вважаючи на свої симпатії до Німеччини, не має ніякої приємности бачити створення в середній Европі величезної пан-німецької держави, котра малаб рішаючий голос в усіх балканських і східно-европейських справах. Після приходу до влади Гітлера, коли впливи соціял-націоналістів дуже зросли, австрійська справа служила одною з головних тем у розмовах німецьких міністрів фашистівським урядом. Австрійський канцлер двічі прилітав літаком до Риму, щоби впевнитися, як саме стоїть справа. Отже німецькі міністри, щоб не псувати відносин між гітлерівською Німеччиною фашистівською Італією, мусіли проголосити своє незацікавлення щодо Австрії, й одночасно з тим почали кружляти все більше вперті чутки про відновлення колишньої Австро-Угорщини, хоча, розуміється, далеко не в старих межах.

Цікаво відмітити, що в своїй промові, виголошеній у сенаті з приводу заключення Пакту Чотирох 7 червня, Мусоліні впрост говорив вже про „Австро-Угорщину", а не про „Австрію" й „Угорщину". В італійській преєі підкреслюється недвозначно, що економічні справи середньої Европи не можуть бути розвязані, поки між Австрією й Угорщиною та деякими сусідніми територіями (мається на увазі Хорватію в Югославії та деякі території в Чехословаччині й Румунії) не буде усталений економічний звязок. Але цей „економічний" звязок не може бути усталений, поки не буде відновлений між Австрією й Угорщиною давній монархічний політичний звязок. Реставрація Габсбурґів у Будапешті й Відні (мабуть в особі одного й того самого Оттона Угорського) робиться все більше актуальною.

Для нас, Українців, питання реставрації Австро-Угорщини є особливо цікавим, бо з ним звязується питання наших підкарпатських земель у Чехословаччині. Нема сумніву, що Угорщина претендувалаб на їх поворот до Угорщини. Вістря їх акції булоб звернено проти Чехословаччини, але сперечалисяб вони з Чехословаччиною не за свої, а за **наші** землі. Для нас же повинно стояти питання не про те, під ким булоб краще, під Угорщиною чи під Чехословаччиною, але лише про те, як робити, щоби **не бути ні під тією, ні під цією.** Мусимо змагати до **нашої** національної єдности. Наші підкарпатські брати мусять памятати, що вони не є ані Чехословаками, ані Мадярами, а Українцями, парости великого народу, який після довгого сну щойно пробуджується, який, коли пробудиться та встане на рівні ноги, й почне творити зі скарбниць свого творчого духа, тоді розстелиться перед ним славна будучність, і народи, великі й маленькі, розступляться перед велитнем, нарешті свідомим своєї сили.

О. Сновида.

ОБМОСКОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ НА ВОЛИНІ

Коли по Ризькім мирі дісталися до Польщі Волинь, Холмщина, Полісся і Підляше, — ціле вище духовенство православне в тих землях було російське. Бо така була політика царату.

По Ризькім мирі на Волині — як зрештою від 1917 р. по всій Україні — зачався український автокефальний рух, рух за українізацію православної церкви, до якої на Волині належало ціле населення. І відразуж цей рух стрінувся з опором вищого змосковленого духовенства. Коли проголошено автокефалію православя в Польщі, на чолі тої церкви згодом став митрополит Дионис. І ось тепер ця постать є найважнішою підпорою всіх російських кругів в їх боротьбі з відмосковленням церкви.

Митр. Дионис — це колишня права рука славнозвісного русифікатора митр. Антонія (Храповицького) і співробітник Евлогія в його москалізаторській „праці" в Галичині підчас окупації її царським військом. Ясна річ, якою стала його політика. На домагання Українців висвячено на єпископа архимандрита Полікарпа, Українця. Це був великий сукцес для нас, це був вилім у засаді, що цілий вищий клер є **московський в українській** православній церкві. І от — якраз проти цього українського епископа розвинули Росіяни, а навіть з амвонів російське духовенство (на тихе припоручення Диониса)—шалену аґітацію, унеможливлюючи йому виконання його уряду...

Другий факт: Свого часу почалася на Волині сильна аґітація за впровадженням української мови в церкву як мови проповідей і богослуження. Тоді місійна комісія волинської епархії — за ініціятивою Диониса — в березні 1932 р. ухвалила постанову, яка **забороняє парафіяльному духовенству займатися тою справою,** хоч Православний Синод у Польщі ще в 1924. році виразно позволив на українізацію.

Ще більше. В грудні 1932. року відбувся зїзд „благочинних" (деканів) волинської епархії — в присутности митр. Диониса — і ухвалив: противитися впровадженню української мови як мови богослуження й проповіди аж до скликання православного Собору. Щоби ще зміцнити позицію Росіян, митр. Дионис видає осібний обіжник щодо **науки релігії** в народніх школах. В тім обіжнику стоїть, що коли вже люди собі того бажають, то остаточно наука релігії може відбуватися в мові людности, цебто українській, але російська мова (повчається священиків) не сміє бути трактована як мова чужа, лише як Українцям „близька і братня" мова, а священики, як схочуть, можуть для Українців і проповідувати і Службу Божу служити — в отій „близькій і рідній" мові... Ясно, що цим отвираються настіж двері для москвофільських впливів у нашій церкві.

Свого часу — за Петра — викляла православна церква, на царський приказ, Мазепу. Очевидно, за ніякі гріхи (бо навпаки, він дуже дбав про церкву), але за політичні переконання. І от аж до останнього року православна церква Дионисівська не давала згоди на служення панахид по великім гетьмані. І щойно в цім розі — ласкаво позволила „молитися за душу раба Божого Ивана" — і то тільки **тоді, коли православні віруючі масово зачали ходити на панахиди по Мазепі, відправлювані в греко-католицьких церквах на Волині...**

Таку саму політику провадить митр. Дионис і в своїй **пресі.** Має він два органи: „Слово" і „Воскресное Чтеніє", і обидва органи видаються по російськи. По українськи друкуються лише статті, призначені для... галицьких Лемків, **для навернення їх на православя.**

Така є ця політика. В справі **організаційній** (національний склад клєру, особливо вищого), в справді **внутрішньо-церковного урядження** (мова церковна), нарешті **в справі релігійної літератури** для віруючих (мова органів преси православної церкви) — всюди консеквентно митр. Дионис, разом із жмінкою впливових у Варшаві Росіян, намагається всіми силами **стримати відмосковлення церкви,** якої 90% усіх віруючих належать до української народности.

А уряд польський? А уряд провадить знану політику: „розєднуй і пануй". Раз — підтримує одних, раз — других, щоби колотнеча не вгавала та щоби не сконсолідувалася церква, ну і щоб — „український анархізм" не проник до неї...

Помилкою української репрезентації Волині від 1922. року було, що вона в церковних справах числила головно на поміч уряду, думаючи його виграти проти Москалів. Коли справу поставити інакше, коли старатися взятися за широку організацію народніх мас для відмосковлення своєї церкви, — думаю, успіх буде певний, хоч боротьба буде тяжка.

Г. Крашанко.

НЕ ХОЧЕМО ЧУЖОГО!

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.
(княжия вік).

—o— (14)

— Боюся, що чужинець не довго буде сидіти на нашім княжім столі. Міщани і бояри скинуть його.

— Як не буде кому бунтувати, то будуть собі сидіти тихо і привикнуть. Непримирних завзятців небагато. — Горославич знає своїх людей. Він тих пару непримирних попросту спряче і буде мати спокій. Я чув, що найнебезпечніший для нього може бути боярин Завада. Саме той, про котрого ти говорив, що має стільки війська і таку силу на людей. Його Горославич спряче першого.

— Як спряче? — питав Стефан, цілий дрожачи.

— Не скажу. Горославич ще не сказав. Я тільки чув, що той Завада мусить бути зломаний.

Ковач усміхнувся і тягнув далі:

— Той боярин може не такий то дуже небезпечний для наших памірів. Та в політиці буває дуже часто так, що будьто би політичною конечністю покривається особисті порахунки.

— Між Горославичем і Завадою є який спір?

— Спору нема. Є лиш дівка.

— Оба залицяються до одної дівки? Такий старий Завада суперником молодого Горославича?

Ковач зареготав:

— Чи ти знаєш, що Завада має доньку?

— Відкиж я можу се знати? В Царгороді ніхто не розказував мені про Заваду, ні про його діти. Я тільки ще заки виїхав на чужину, знав, що Завада можний боярин. Тепер мама сказала мені лиш те, що він далі є боярином над боярами. Що має доньку, чую перший раз від тебе. Що дістане великі маєтки, не потребуєш говорити мені. Чи також така гарна, як багата?

— Її багацтва безконечні, та краса ще більша, як багацтва. Так люди кажуть, бо я сам не бачив її. Ту дівчину побачив Горославич і зійшов з глуздів, так залюбився. Коли з тим прийшов до батька дівки, він висміяв залюбленого. Тепер той залюблений хотів би німститися.

Балакали ще довший час, та Стефан вже не почув нічого для себе цікавого. Тепер сам не знав, що йому діяти. Чи зголоситися завтра до Горославича, чи може вернутися, щоби про се, що вже знав, разказати своїм. Добре було би лишитися, щоби довідатися про решту, і треба було заздалегідь перестерегти противників чужинця, перестерегти самого Заваду. Не знав, як замилити очі Іштванови, коли би рішився відїхати.

Мадяр вже знав, що Стефан приїхав зголоситися до княжого війська. Здивувавсь би дуже і занепокоївсь би, що після такої довірочної розмови Стефан свого наміру не виконав і щез. Треба було якось виправдати будьтоби відволоку. Він спитав:

— Ти справді йшов до якої молодички, тоді, коли я тебе на вулици побачив?

Ковач розсміявся.

— Ага! І тобі забаглося? Як схочеш, то заведу тебе в товариство, де є ще дві такі, що гріха варті. Маєш гроші?

— Я молодичкам не противний, — відповів Стефан. — Та в мене тепер що інше на умі. Чи ти знаєш, що я пару років старший від тебе?

— То що з того. Ті пару років хіба не знівечили твоєї сили.

— Ти можеш ще пару років бігати за молодицями. Мені вже пора забути про них. Пора встелити собі власне гніздо. Я загадав за одним заходом зробити дві річи: оженись і вступити на службу до князя. Який буде, то буде, аби князь.

— І жінка, яка буде, то буде, аби жінка?

— Мусить бусить бути гарна і здорова. Маєток маю свій.

— Ти може хочеш, щоби я тебе висватав? Друже! Іди до кого іншого. Я між дівчатами ще не роззираюся. Я лиш на молодиці полюю...

— Тут в околици є старий боярин, приятель мого батька небіжчика. Він хоче висватати мене. Я дівки не бачив, не чув про неї нічого і того батькового приятеля ще не знаю.

— А знаєш, де жиє?

— На кінци язика.

— То йди за сим язиком, оженися і приходи сюди.

— Так радиш мені?

— Як ти доконче хочеш оженитися, то інакше годі мені радити.

— Хіба справді піду за тою твоєю радою. Таки зараз завтра.

— Чим скорше, тим ліпше... Тільки... Друже, я тобі дечого забагато сказав. Нікому ні пари з рота!

— А деж би я псував собі самому! Як прийде до того, про що ти сказав мені, то се вийде й у мою користь.

— Я не того боюся, що ти може кому вищебечеш пляни Горославича і тим скрутиш йому вязи... Правду кажучи, мені не дуже до вподоби все те, що тут діється. Такий край як ваш і таке життя як тут, не до вподоби мені. Кольоман мені ні брат, ні сват. З того, що йому захотілося бути королем в країні без вина, ще не виходить, щоби я мусів жити тут. Я волів би, щоби замислам Горославича і нашого короля якась біда покиринила і щоби мене відси назад забрали.

— Не було би тобі жаль тих молодичок?

— Або у нас нема їх? Є! І жвавіші, як ваші... Я вже мушу до замку. Не забудь, що все те, що знаєш від мене, не від мене знаєш!... До Горославича зголосишся завтра, чи вперед поїдеш шукати дівки?

— А ти як мені радиш?

— Як маю бути щирий, то я тобі нарадив би одну молодичку. Як не хочеш, то хіба таки оженися... Шукай дівки.

Мадяр відійшов. Стефан нагадав собі, що йому доконче вперед треба знайти Бороту; розказати йому, що вже вчув, і порадитися, що далі робити. Як би не те, що він, його чура і оба коні вже були сильно перетомлені їздою до Перемишля, був би зараз, хоч під ніч, відїхав до Бикова, де був двір Бороти. Та годі було робити понад силу. Стефан пішов спати, щоби на свитанні назад сісти на коня.

Стефан пустився звичайним шляхом на Вишню і недалеко за Перемишлем взяв у праву руку, бо Биків на південь від шляху. Стефан волів їхати не шляхом, а лісами, щоби якнайменше людей бачили його. Які дві милі за Перемишлем почув лай собак. Такий, як тоді, коли тровлять звіра. В жилах Стефана заграла кров. Підвівся на стременах і в руці приготовив спису. Лай собак наближався щораз більше. В кущах зашелестіло і поперек лісової доріжки майнув олень. Стефан махнув рукою і списа прошибла шию оленя. Пару кроків далі олень впав. По хвили промайнули собаки і щезли за кущами по другім боці доріжки і обскочили вбитого оленя. За собаками виринув їздець, тяжко продираючися крізь гущу. Побачивши не оленя, а двох їздців, мисливий спинив коня витріщив на них очи. Їх поява, та ще в такій хвили, була для нього дуже немилою несподіванкою. Стефан зрозумів його. Заки мисливий промовив слово, Стефан поздоровив його чемно і сказав:

— Вибачайте, що я в чужім лісі зробив за вас вашу роботу. Ви мисливий, тож знаєте, що мисливому зі списою в руці годі перемогти себе, як під його носом олень. Оленем вже заопікувалися ваші собаки. Позволите, що вийму мою спису?

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

З XVIII. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО СОЮЗА

що відбулася в Дітройт, Міш., в днях 15—20 травня 1933 року.

(4)

ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ.

Я далекий від того, щоби головним радним У. Н. Союза не признавати права критики членів екзекутиви, бо розумна критика є на це, щоби нею поправляти те, що є злого. Але признавати право критики треба як супроти одних, так і супроти других. Бо всі члени Головного Уряду є вибрані на те, щоби нарівні для орґанізації працювати, а не лише одні для праці, а другі до критики.

Це, що всі головні урядники дають тепер свої звіти, показалось для орґанізації досить доцільним. Бо тепер загал членів У. Н. С. вже знає, як кождий урядник для орґанізації працював. Тепер члени знають, хто з головних урядників працював для добра орґанізації, а хто працював зі шкодою для неї.

В 1931 році річне засідання Головного Уряду відбулось в днях від 16 до 20 лютого.

Екзекутива мала три свої чергові засідання в днях 23 квітня, 15 до 17 липня й 11 до 14 листопада.

На річнім засіданню в 1931 році мали ми поза всякі рутинові справи орґанізації одну з найважніших справ; це була справа помочі безробітним членам У. Н. Союза.

Цю справу дебатовано на річнім засіданню, а опісля вдруге порушено її на піврічнім засіданню екзекутиви в присутности членів Головної Контрольної Комісії.

Всі члени Головного Уряду давали ріжні проєкти такої допомоги. Проєктовано затягнення позички для членів, котрі належать до орґанізації довший час та мають вплачену резерву. Проєктовано, щоби на рахунок вплаченої резерви увільнити членів від плачення місячних вкладок на час фінансової кризи, та багато інших проєктів піддавано для поратунку безробітних членів.

Однак всі ці проєкти були лише висказом доброї волі головних урядників помогти членам задержати членство про У. Н. Союзі та дати змогу пережити членам це лихо. Але ніхто з членів Головного Уряду не був певний, чи це все було можливе до виконання з правного боку асекураційних законів.

Тому, щоби мати певність, чи позичка, або часове звільнення членів від плачення місячних вкладок для членів, що обезпечені в старім роді, яке є лише на посмертне, буде можливе до переведення, доручено мені й фінансовому секретареви разом з нашим актуарієм, п. Л. Дж. Вулфом, засягнути поради з правного боку аскураційних властей у стейті, де наша орґанізація чартерована, та в стейтах, де вона має позволення орґанізувати своїх членів.

Це доручення ми виконали. Разом з нашим правним асекураційним дорадником, п. Л. Дж. Вулфом, який для орґанізації вже від літ дає свою працю і поради, ми предложили в асекураційних властей всі домагання членів та проєкти відносно цеї помочі, та питались, чи можна на підставі таких проєктів дати таку поміч членам, обезпеченим у старих родах, себто лише на посмертне.

Асекураційні власти сказали нам, що для добра членів та самої орґанізації така тимчасова поміч була би недоцільна, а навіть шкідлива. Бо теперішна грамота такого члена й оплата цеї грамоти цього не предвиджували.

Тому по одержанню відмовної відповіди асекураційного департменту екзекутива приступила до пляну помочі всім членам на підставі виміни старого роду обезпечення на новий.

На підставі цього нового обезпечення кождий член, маючи нову грамоту, може мати цю поміч колинебудь в формі позички, виплаченої грамоти, або безплатного продовження.

Цей плян екзекутиви, виміни старого роду обезпечення на новий, одобрено на річнім засіданню Головного Уряду в 1932 році, а остаточно одобрено цей плян через референдум членів і відділів, які за реформу через голосовання заявились 14 тисяч проти 4 тисяч.

Мушу в своїм звіті піднести, панове делеґати, що проти цього, для всіх членів справедливого розділу їх майна, який коштував багато праці і труду членів Головного Уряду, а який буде добром для всіх членів і орґанізації, тепер і на будуче, піднято зі сторони п. Питляра шалену й до огиди злобну та шкідливу кампанію.

Увесь час він лаяв у ворожій У. Н. Союзови пресі головну управу та редакторів. Видавав та розсилав до членів ріжні свої наклепи на екзекутиву, їздив та агітував проти приняття реформи, страшив членів, що „пани з екзекутиви хочуть зі Союза зробити компанію", „обдурюють членів", „не хочуть і бояться конвенції", „бояться членів", „хочуть позбутись малих відділів", „скривають перед членами правду про заморожені гроші", „присвоїли собі право, що Союз — то вони", „фашисти", то знову, що „соціял-фашисти", „Слободян, Ревюк, Каштанюк — це Союз", „Мурашко дурачок їздить собі та побирає дієти", „готують пляни відложити конвенцію", і так без кінця міри плюгавство одно за другим.

Пан Питляр обкидував головну управу всякою поганю на те, щоби в такий спосіб викликати між членами У. Н. Союза негодовання та при тій нагоді придбати членів до другої запомогової орґанізації, яку він старається поширювати між членами У. Н. Союза.

Пан Питляр, як урядник У. Н. Союза, розбивав та шкодив орґанізації, яка його на цей уряд вибрала. А помагав орґанізувати другу запомогову орґанізацію, яку його „боси" орґанізують для розбиття У. Н. Союза.

В 1932 році річне засідання Головного Уряду відбулося в днях від 15 до 19 лютого.

В тому минулому році головна екзекутива мала поза звичайними справами дві важні справи до переведення, а це:

Поміч безробітним членам та приготовання виміни старого роду обезпечення на новий.

Справа помочі безробітним членам У. Н. Союза.

На річнім засіданню Головного Уряду в 1932 році принято ухвалу, щоби з двох фондів орґанізації, з фонду народного і з фонду запомогового, визичити 25 тисяч долярів для зaратовання безробітних членів.

Ця ухвала була виконана в цей спосіб, що розділено тих 25 тисяч долярів між тисяч чотириста членів як позичку на конто виміни старих грамот на нові. Бо на старі грамоти позичити членови не можна було, бо стара грамота цього не предвиджувала, а також не була на таку позичку оплачувана.

За цю поміч безробітним членам знов лаяли екзекутиву, мовляв „замало". 50 тисяч — казав радний — було би ліпше. А я скажу, що якби були дали 100 тисяч, то ще було би ліпше. Але й цього булоб замало. Бо прошу мати на увазі, що 25 тисяч вистарчило лише для тисяч чотириста членів, дуже по малій сумі: 10, 15, 20, 25 долярів на члена. Якби були дали 100 тисяч, то було би, скажім, для пять тисяч членів на чотири місяці або на пять, а з рештою членів що було би сталося? Де взялиб ми грошей для поратунку тих членів, що помочі потребують сьогодня, за місяць, або будуть потребувати за рік? Чи можнаб тоді сказати тим членам, що для них уже нема? Яка була би тоді справедливість для тих членів?

Тому головна екзекутива бачила, що цей спосіб поратунку для членів, вживаючи фондів, котрі призначені на зовсім інші цили, був би шкідливий як для самих членів, так і для орґанізації. Бо, даючи поміч одним, наражувалосяб інших членів на небезпеку втрати їх обезпечення, до якого кождий член має право на підставі свого контракту з орґанізацією.

Справа реформи.

Я вже згадував, які були причини, що заставили екзективу до прилагодження пляну реформи.

Діставши від асекураційних властей відмовну відповідь, що на старі грамоти позичати не можна, екзекутива, знаючи, що членам поміч є конечна, мусіла знайти такий вихід з цього положення, щоб і члени могли мати поміч, та щоб і орґанізації не знищити.

Щоби це зробити, треба було поділити між членів увесь маєток, себто всі три міліони, і дати кождому членови на підставі його резерви такий „кредит", котрий йому належиться за ті роки, які член своє обезпечення в орґанізації оплачував.

А щоби кождий член міг собі взяти зі своєї резерви цей „кредит", коли йому треба буде, треба було змінити стару грамоту на нову, котра може „кредит" давати.

Головний Уряд піднявся цеї праці не тому, що мав „страх перед конвенцією", або „страх за джаби", як це непрошені опікуни страшили членів, але піднявся цеї праці тому, щоби поставити орґанізацію на трівкі підвалини; щоби наша орґанізація стала такою, яка забезпечувалаб членам раз на все не лише посмертне, але щоби членам могла помагати ще й за життя. Бо Союз — то члени, а члени — то Союз.

Загал членів це зрозумів і тепер У. Н. Союз матиме модерні роди обезпечення, в яких кождий член буде певний, що його праця ніколи не пропаде. Тепер члени, що довгими роками оплачували своє членство в У. Н. Союзі, маючи новий рід обезпечення, можуть бути спокійні, що колинебудь і за щонебудь їх з орґанізації викидатись не буде.

Майно У. Н. Союза.

У фінансовім звіті головного фінансового секретаря буде подано докладний стан майна У. Н. Союза. Я лише обмежуюся до загального зросту майна за послідних чотири роки.

Майно У. Н. Союза за послідні чотири роки, помимо тяжкої економічної і фінансової кризи, яку довелось нашій орґанізації пережити за тих послідних чотири роки, зросло понад один міліон долярів.

З кінцем 1932 року загальний маєток У. Н. Союза виносив разом понад три міліони двіста пятьдесять тисяч долярів.

Це є найкращою запорукою, що наша орґанізація, помимо тяжкого фінансового стану цеї країни, зростає в фінансову силу, яка дає запоруку всім членам У. Н. Союза доброго і певного обезпечення.

Члени У. Н. Союза.

Прибутку членів до У. Н. Союза за послідні чотири роки не було такого, як був колись за „добрих часів".

Однак коли брати під увагу колишні часи і порівнати їх з теперішними, себто послідних тяжких чотири роки, коли то орґанізація мусіла боротися з лихом, як задержати тих членів, що вже є обезпечені, то всетаки і тут треба підчеркнути, що не було так зле, як кричали наші вороги, що, мовляв, орґанізація тратить багато членів.

Бо з кінцем 1928 року, себто за добрих часів, було в У. Н. С. 20,381 членів. А з кінцем 1932 року, себто в найтяжчім часі, було в У. Н. С. 19,831 членів, значить, усього 550 менше.

Коли до цього додати ще суспендованих у грудні 1932 року 146 членів, які звичайно що місяця відходять і знов приходять, то ріжниця не дуже то велика, помимо тяжких часів.

Коли порівнати прибуток нових членів від 1925 до 1928 р., себто від рачестерської конвенції до нюарської, де звіти виказують около чотири тисячі членів, то від нюарської конвенції до кінця 1932 року, себто до цеї конвенції, нових членів до У. Н. Союза, помимо тяжких часів, які довелося всім нам пережити, прибуло 3,850.

Хоч цей рух членів за послідні чотири роки був, що так скажу, майже на рівній вазі, нові члени приходили, а багато відходили, то це все є замало. Орґанізація мусить мати все більше нових членів, щоби мала забезпечену будучність. Я певний, що коли трохи часи зміняться на краще, маючи модерні роди обезпечення в У. Н. С., ми всі доложимо всіх зусиль, щоби число членів в нашій орґанізації збільшити.

Мушу піднести у свому звіті, що зі сторони екзекутиви в часі тяжкого переживання наших членів зроблено все можливе, щоби якнайбільше членів задержати при У. Н. Союзі.

Треба піднести і те, що багато до задержання членства причинились якраз ті великі і сильні відділи по місцевостях, які давали змогу своїм членам заратуватися з місцевих кас відділу. Ті відділи стали великою помічю членам ратувати своє обезпечення.

Орґан У. Н. Союза.

Орґан У. Н. Союза, „Свобода", за послідні чотири роки не мав жадних процесів, ані клопотів, які колись царювали в нашій орґанізації.

Є тепер ще один невикінчений процес, але це справа стара, яка тягнеться вже від літ. Цеї справи не скінчено ще досі тому, що відтягається все другою стороною з браку підстави до процесу.

Щодо справ народних і політичних, то Головний Уряд і екзекутива У. Н. Союза старалися попирати те, що вважали за корисне для добра всього українського народу тут в Америці, як також для добра нашого народу в старім краю.

У. Н. Союз за послідні чотири роки вислав, на підставі ухвал конвенції і ріжних засідань головного уряду, на ріжні цілі за посередництвом „Обєднання" до рідного краю: $8,000.

Всі виплати, як це може посвідчити контрольна комісія, були плачені чеками, підписувані мною як предсідателем, п. Слободяном як секретарем, і п. Левчиком як касієром У. Н. Союза.

Засідання екзекутиви відбувалися тоді, коли заходила потреба, або коли статут вимагав, щоби справа була формально і леґально полагоджена.

Менші справи полагоджувано перепискою, щоби заощадити на адміністраційних розходах.

В часі мого урядовання поза обовязки в головній канцелярії я був також обовязаний на бажання відділів відвідати багато відділів у ріжних справах.

Звичайно були справи ріжні, які по відділах виринають і полагодження зі сторони уряду головного предсідателя вимагають.

Але були і справи зовсім іншої натури. Кликали відділи і на добрі справи, як свята, річниці товариств і брацтв, та на народні свята, які обходили наші члени і відділи Союза.

1-го вересня 1929 р. був я на обході 16-літної річниці істнования Тов. Запорозька Січ, відділ 363 У. Н. Союза в Олієн, Н. Й.

8-го вересня 1929 р. запрошено мене до Дітройт, Міш., на обхід і посвячення прапорів Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, відділу 94. У. Н. Союза.

21-го вересня 1929 р. випала потреба моєї присутности в Тов. Українська Січ, відділ 282 в Сиракюз, Н. Й.

30-го травня 1930 р. був я в Онтеріо (Канада), в відділі 49. Обговорено з тамошними членами можливість орґанізовання членів та нових відділів, головно бодай у тих околицях; що є близько американської землі. Там тепер збирається багато нашої іміграції, бо до Америки є неможливо дістатись.

27-го жовтня 1930 р. був я в Ром, Н. Й. Запросив мене там відділ 121. Я промовляв там на протестаційнім вічу проти Польщі за знущання над нашим народам. При тій нагоді я також говорив про справу орґанізовання молодіжи до У. Н. Союза.

15-го травня 1931 р. був я в Бофало, Н. Й., у відділі 299, у справі наладнання там непорозуміння з причини релігійних почувань тамошних членів.

25. і 26. жовтня 1931 р. був я в Шікаґо, Ілл., на святі відділу 220. При тій нагоді відбулися збори з урядниками і членами віідлів 220, 259 і 139. На тих бозрах обговорено справи, що були порушувані тамошними членами: справа реформи, злука відділів, поміч безробітним членам, справи молодежи.

28 і 29 жовтня 1931 р. був я знову в Дітройт, Міш., вступаючи там по дорозі з Шікаґо.

Справа, яка вимагала бути в Дітройт, була, щоби наладнати відносини між членами дітройтських відділів та головним радним У. Н. С., п. Михальчуком.

Як у Шікаґо, так і в Дітройті з цеї нагоди були скликані наради урядників відділів з Гемтрамек та обговорено всі вище згадані справи.

5-го грудня 1931 р. я був знову на зборах відділів У. Н. С. 282, 317 і 39.

Від травня 1932 р. на домагання відділів треба було обїхати в справі реформи майже всі більші наші громади, де У. Н. Союз має багато своїх членів.

Я не буду тут вичисляти всіх місцевостей, бо це забрало би багато часу. Скажу лише загально, що до кінця листопада 1932 р. я й інші головні урядники та редактори були на Союзових зборах в справі реформи в понад 270 відділах.

На тих Союзових зборах, де головні урядники пояснювали справу реформи, було понад 15 тисяч членів.

З цеї нагоди перший раз в історії Союза члени мали нагоду самі на місцях спитати своїх урядників, що вони думають робити з їх орґанізацією.

(Дальше буде).

В. Кедровський.

БОРОТЬБА З ПОГРОМАМИ НА УКРАЇНІ

(10)

До цього ще треба додати, що разом з Муравйовом, большевицьким командантом армії, яка наступала на Київ і розстрілювала тисячами українську інтеліґенцію та селянство, був комісар Жид, студент Рошаль. Правда, що з Муравйовом ішли й Українці, як, наприклад, Коцюбинський, але це не значить, що Коцюбинський та інші його прихильники Українці не булиб розстріляні, або навіть у звірський спосіб заморджені, колиб попалися були в руки тих Українців, що громили Жидів. Адже й Українців, визначних діячів, було розстріляно багато; пригадати хочби членів Центральної Ради Нероновича, Врублевського, Вербицького та інших, за те, що вони пішли з большевиками. Та була тут та страшна ріжниця, що чорносотенство й українська отаманія обвинувачували за це все жидівство й тяжко „карали" невинні жінки, діти та старих людей, покриваючи неславою й ганьбою українське імя й роблячи тим страшне злочинство.

Коли я хочу вказати на причини, які допомагали аґітації проти жидівства та влаштуванню крівавих погромів, то я цим не хочу ослабити вини погромників, або знайти якесь виправдання цьому страшному злочинству. Я лише хочу вказати на ті причини, які треба старатися в майбутньому усунути, щоби полекшити боротьбу з погромами та вирвати ґрунт зпід ніг погромної аґітації. Усуваючи причини, які сприяють поширенню погромної аґітації, та переслідуючи жорстоко аґітаторів і орґанізаторів погрому, в майбутньому можна нарешті остаточно припинити це страшне явище на Україні. Українські народні маси не є погромницькі самі в собі й, не будучи підюдженими та спровокованими на погроми ріжними злочинними елементами, ніколи не зачеплять Жидів, як вони не зачіпають і інших національностей, котрі знаходяться в далеко ліпшому соціяльному та правному становищу на українських землях, ніж самі українські маси. Спільними силами української демократії та взагалі ідейного й свідомого українства й жидівства можна нарешті розвязати тяжку проблему жидівсько-українського співжиття на Україні так, що в майбутньому зовсім зникне з лиця української землі огидне явище погромів. Але на це треба впертої й спільної праці, рішучих заходів та дійсного порозуміння вперщу чергу представників і провідників обох народів, яке потім приведе до порозуміння й народні маси.

Мої спостереження над погромами ще з часів російської влади, а потім боротьба з ними в часах української влади, чи то на становищу заступника голови Всеукраїнського Військового Ґенерального Комітету, чи товариша військового міністра в часах Центральної Ради, чи голови Ґуберніяльної Управи Союза Просвіт Херсонщини в часах гетьманщини в 1918 році, дають мені право катеґорично заявити, що в українських народніх, особливо селянських, масах нема такого ворожого відношення до Жидів, яке моглоб їх, без аґітації злочинних елементів, повести на погроми, грабіжництво та вбивство невинних людей. Я ні разу не спостерігав погрому, який був би стихійним, масово-народнім явищем, і часто було досить лише своєчасної рішучої заяви проти погрому, як погромницький настрій, викликаний у масах аґітаторами, падав і зовсім ущухав тоді, коли аґітатори були усунені з мас і покарані. Таксамо було з усіми військовими частинами, котрі провадили погроми й визначалися своїми протижидівськими ексцесами. Досить було відобрати командування від такого начальства, яке потурало протижидівським настроям, або навіть і само влаштовувало погроми, та арештувати й під суд поставити активних орґанізаторів погромів, як частина відразу видужувала від цього болючого явища й скоро оберталася в прекрасну реґулярну боєву частину. Отже вина в погромах ніколи не спадала на маси, але спадала на окремі особи аґітаторів та орґанізаторів погромів.

На жаль, доводиться тут ствердити, що не завжди вистарчало сили в вищого українського військового командування й в урядів, щоби найрішучішими засобами боротися з погромами та взагалі з іншими проявами анархії в армії. На цьому шляху було зроблено кілька рішучих заходів, а найрадикальніша боротьба з погромами повелася тоді, коли була створена державна інспектура у війську УНР., яка боролася рішучо з анархією та погромами. Про це я тепер хочу подати кілька фактів.

* * *

Я вже згадував раніше в своїх спогадах, яке тяжке враження зробили на мене відомости про проскурівський погром, коли я був далеко від армії в Відні. Це було мені вказівкою на тяжку хворобу нашої армії; це значило, що армія знаходиться в стані розкладу й анархії. Тому, коли я повернувся до армії в березні, то звернув особливу увагу на її моральний стан, одним з проявів розкладу якого були жидівські погроми. В тих часах виновники проскурівського погрому десь переховувалися, боячися попасти в руки влади. Таксамо рішучими мірами Січових Стрільців та Житомирської Юнацької Школи під командою полковника В. Петрова були припинені погроми в Житомирі та взагалі на Волині, де ще проявляв протижидівські ексцеси лиш отаман Біденко, для арешту якого влада вже зробила була кілька невдалих спроб. Нарешті, вже в часах істнування інспектури, Біденко був арештований і посаджений до вязниці разом з іншими отаманами-погромниками, Палієнком та Семесенком, які орґанізували проскурівський погром та кілька дрібніших погромів. Інші отамани-погромники або вже були розстріляні, як отаман Міклашевський, або повтікали десь у безвісти, а деякі лишилися під большевиками, оголосивши себе большевиками, або отаманами-повстанцями, котрі знаходилися поза межами впливу командування й влади УНР.

Уряд і командування плянomірно нищили всяку „отаманію" на терені УНР, а в реґулярних частинах армії викорінювано погромницько-анархічний елемент, який, висмикуючися зпід догляду, ще пробував уладжувати протижидівські та інші анархічні виступи, а особливо старався дібратись до цукроварень та до державних склепів, щоби поживитися там. Брак адміністративно-поліційного та военно-поліційного апарату не дозволяв запобігти в усіх випадках ріжним анархічним та погромним ексцесам, але поволі вони все зменшувалися й коли вже зреорґанізована армія УНР перейшла на Поділля на початку червня, то погромні ексцеси майже припинились.

Владу УНР не лише з морального, але й з матеріяльного боку коштували погроми дорого. Крім загального розкладу й деморалізації армії та ганебної плями на український рух і на саму владу, влада платила за погроми ще тим, що видавала значні допомоги потерпівшим від погромів. Так, наприклад, до розпорядимости міністра жидівських справ було видано на допомогу потерпівшим у проскурівському погромі 150,000 рублів (23 березня 1919 року), а потім 1,000,000 рублів (9 квітня 1919 року). Це давало 46,000 золотих рублів, а потім 12 квітня було видано ще 1,000,000 карбованців міністрови жидівських справ для взагалі потерпівших від погромів Жидів. Отже на протязі кількох тижнів урядови УНР довелося видати 86,000 золотих рублів у той час, коли фінансовий стан державної каси був такий критичний, що вже не було за що утримувати армію та державні інституції. Крім того погромні ексцеси приносили також значний спад на міжнародньому ринку вартости українських грошей, що дуже болючо відчував буджет нашої держави.

(Далі буде).

Перед домом божевільних опівночі.

Новий пацієнт пояснює управителеви крізь віконце:

— Я ненадійно збожеволів. Прошу вас примийти мене.

— Щооо? Тепер опівночі?! Чи ви з глуздів зсунулися?!

—o—

Замовлення.

— Намалюйте мені мотив з природи в техніці чорно-біло.

— А може намалювати Ніґра на білому простиралі?

З українського життя в Америці.

БРУКЛИН, Н. Й.

Новий український лікар.

Андрій Балко, син місцевого громадянина Івана Балка, здобув степень доктора медицини в Ст. Луіс Медикал Скул, в Ст. Луіс, Мо., та став працювати в Куні Айленд Госпитал.

Д.-р Андрій Балко.

Був він членом товариства „Запорозька Січ" та старався про його зріст. Є теж шеровцем місцевого Українського Народнього дому, брав усе живу участь у народньому життю громади та був один рік контрольором Народнього Дому. Він був організатором Українського Аматорського Співацького Кружка, що старався гуртувати роджену тут молодь.

Його батько Іван Балко теж добре відомий громаді зі свого заінтересування українськими народними справами. Він усе клав велику вагу на те, щоби дати дітям вищу освіту. Його дочка Анна є вчителькою в американській публичній школі та головою Українського Жіночого Товариства, так званого „Сивик Сентер" у Ню Йорку.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Постанови Третього Зїзду ОДВУ.

Третій зїзд ОДВУ, який відбувся в Ню Йорку в днях 24 і 25 червня, ухвалив отсі постанови:

1. З огляду на факт, що нині багато груп і поодиноких людей підшиваються під назву націоналістів, хоч фактично з націоналізмом не мають нічого спільного — Третій Зїзд ОДВУ означає назву націоналістів у слідуючий спосіб:

Справжнім українським націоналістом є тільки той член української нації, який: а) Щиро прагне Незалежної Соборної Української Держави; б) Не задоволяється ніякими автономіями, ні федераціями з нашими ворогами й у цьому безкомпромісовому дусі гартує не тільки себе, але й інших; в) Який відродження нашої держави опирає виключно на власних силах; г) Який бажання власної держави виявляє не тільки словами, але й ділами. І вкінці г) Який інтерес нашої нації і її історичні завдання ставить понад власний інтерес і понад інтерес якоїсь одної верстви, партії чи організації.

2. Третій Зїзд ОДВУ стверджує, що методи й шляхи, якими Організація Українських Націоналістів прямує до нашої державности, є вповні правильними. Слід за тим Зїзд стверджує, що проводови українських Націоналістів у краю належиться від української еміграції в Америці повне моральне й матеріяльне попертя.

3. З огляду на факт, що всі наші землі в сучасну пору знаходяться під правлінням окупантів, так, що всі вони уявляють собою один великий боєвий фронт, — Третій Зїзд ОДВУ уважає за відповідне, щоби в Америці й у Канаді створити запілля для боєвого фронту.

Щоби це осягнути, Зїзд уважає за конечне виховувати своїх членів у дусі дисциплінованого, організованого націоналізму. Уважає також відповідне входити у звязок з іншими організаціями, які є націоналістичні, або симпатизують з націоналістичним рухом. Але з другого боку, Зїзд уважає за конече поборювати ворожі струї, які нуртують у нашій суспільности, а саме, в першій мірі, большевизм, який є в цілости чужою струєю, пропагованою Москвою в українській формі, щоби тим краще баламутити наш широкий загал і в той спосіб продовжувати жорстоке, варварсько - московське панування над українськими землями. Поборювати також треба інтернаціональний соціялізм, який, не зважаючи на гіркий досвід, який наша нація одержала в часі визвольних змагань — далі обдурює наш широкий загал та усипляє його облудними надіями, що, мовляв, здійснення наших ідеалів прийде з рук братолюбного інтернаціонального робітника. Поборювати треба й гетьманський рух, зокрема „скоропадщину" за її шкідливі коншахти з ворогами нашої державности, як також за її викривлену, нечасову, „клясократичну" ідеольоґію. Поборювати вкінці треба всі підтінки угодовщини в нашій суспільности, яка, диктована особистим спокоєм та вигодами, як також страхом перед боротьбою — старається відтягнути момент остаточної розправи з нашими ворогами й звалити його на плечі будучих поколінь. Ці свої слабости угодовці закривають облудним кличем, мовляв, найдоцільнішою є боротьба в рамкам законів займанщицької держави.

Ми є численна нація й наші географічні можливости обіцюють нам стати найсильнішою державою на сході Европи. Коли ми нині не маємо своєї держави, то вини цеї не приписуймо лише нашим ворогам. Ворогів мали й мають далеко менші народи від нас, а всетаки вони зберегли, або на наших очах відзискали свою державність. Вину за сучасний наш стан зарахуймо відважно таки на наш власний рахунок, чи точніше — на рахунок тих трійливих, заразливих наших струй, які розточували наш національний організм зі середини, параліжували силу українського кольоса й підтинали його волю до великих, історичних учинків. З тих саме причин ми, націоналісти, мусимо звертати пильну увагу не тільки на наших зовнішних ворогів, але також на внутрішніх, які деколи страшніші від чужих наїзників, також, як деколи заразливий бакциль у нашій крові є страшніший і небезпечніший для нашого тіла, ніж удар зовнішнього противника.

Ми мусимо бути дуже обережними з так званими „одними спільними національними фронтами" й ми можемо звязуватися й співпрацювати лише з такими організаціями чи особами, які недвозначно симпатизують з націоналістичною ідеольоґією. Коротко кажучи — ми мусимо зберігати чистоту націоналістичної ідеї.

4. В Америці ми мусимо поборювати пропаганду наших окупантів. Письмом, словом і ділом, на кожному кроці й при кожній нагоді, ми мусимо компромітувати їх і здирати з них маску перед культурним світом. Ми мусимо також доказами переконувати чужих провідників і політиків, що наші вороги є підміновані й що спокій на землі може наступити лиш тоді, коли повстане Незалежна Соборна Українська Держава.

5. З огляду на неясне й замотане положення наших церков в Америці, положення, яке часто наносить багато шкоди для нашого суспільного життя, а навіть підриває основно релігійність нашого загалу — Третій Зїзд ОДВУ уважає за відповідне забрати голос також і в справі церкви.

Наше відношення до церкви є засадничо прихильне. Ми признаємо церкву, як один з найважніших двигунів суспільного розвою, як також признаємо, що церква може відограти дуже важну й корисну ролю при будові держави. Але рівночасно ми признаємо свободу віри й релігії. Нам важно тільки, щоби кожна наша церква, попри чисто релігійні справи, працювала також враз з нашим народом у напрямі сповнення наших національних ідеалів. Наше політичне поневолення створило в душі нашого народу біль і огірчення. Цього болю не повинна ігнорувати ні одна з існуючих наших церков. Всі наші церкви повинні прямувати до облекшення цього болю, а таке облекшення може наступити лиш тоді, коли ми зітремо з себе клеймо поневолення, коли ми відзискаємо свою державу.

Коли той біль нашого народу є для котроїсь церкви чужий і незрозумілий, то без огляду на — приналежність, така церква не може називатись українською церквою.

Подав Е. С., секретар.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

APPROVES THE PLAN OF THE YOUTH LEAGUE.

We, the Ukrainian-American Youths' Club" of Philadelphia, do hereby announce our intention to join Mr. W. Yaremko's newly proposed "League of Ukrainian Youth Clubs". Address all communications thus:

Secretary of U.A.Y.C.,
847 North Franklin St.,
Phila., Pa.

П. Пилипенко.

„ПОМИЛКА".

(Американська драма)..

(Середина кімнати, півтемне світло, радіо грає вальса).

Чоловік: Моя люба, моя дорога! (цілує). Колиб я знав, що так гарно бути жонатому, то був би оженився десять років скоріше.

Жінка: Я також дуже щаслива, що не помилилась і вибрала собі дорогого й гарного чоловіка.

Чоловік: Я до смерти буду для тебе добрий і вірний.

Жінка: Колиб так було, бо помилка взагалі страшна річ.

Чоловік: Але всі люди помиляються і не можна брати їм цього за зле.

Жінка: Є такі помилки, що тих людей, котрі роблять їх, треба карати, бо через них багато невинних людей падають жертвою. Одна людина робить помилку через свою необдуманість, а десятки, а може й сотки, терплять. Це страшне!

Чоловік: А, залиши, не псуй собі нервів, моя кохана. Ходи сядемо (сідають). Дай я поцілую твою мудру голову (цілує), твої очента (цілує), твої губки (цілує).

(Вбігає невідомий, виймає револьвер).

Невідомий: А ти, зраднице... Приймаєш коханка?! (Стріляє в неї). Пропадайте обоє! (Стріляє в нього).

(Вбігає служниця).

Служниця: Це що? Що ви наробили?...

Невідомий: За зраду свого мужа, вона на це заслужила. Я їх застав на горячому вчинку.

Служниця: Алеж це панство Новіцькі.

Невідомий: Хто? (дивиться на вбитих). — То це не моє мешкання?

Служниця: Ні. Ваше імя Корецький?

Невідомий: Так!

Служниця: Ви мешкаєте 17-му поверсі...

Невідомий: А це який?

Служниця: А це 16-тий. Ваше помешкання один поверх вище.

Невідомий: Ах, яка страшна помилка. Айм сорі".

Завіса.

—o—

Батько (вдовець): Знаєш, доню, наша господиня виходить замуж.

Доросла дочка: Слава Богу! Я така рада, що позбудуся тої старої відьми! Ти також радий, таточку? А хто з нею женишся?

Батько: Я.

—o—

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ТОЛІДО, О. Бр. св. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 9 липня, у звичайнім локалі. Кождий член має прибути на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. — Д. Медецький, предс.; С. Гаврилюк, кас.; М. Корнова, секр.

КЛІВЛЕНД, О. У. Н. Союза, відділ 341, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 9 липня, в годині 1.30 пополудни, в У. Н. Домі. Тому, що це є піврічні збори і є важні справи до полагодження, обовязком є кождого члена бути на зборах. Не явившийся на збори член підлягає карі після відділового статута. — Андрій Жук, предс.; Ст. Гр. Паліовода, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. У. Н. Союз, відділ 292, подає до відома усім своїм членам, що піврічні збори відбудуться в суботу, 8-го липня, в годині 6-тій ввечір, в гали при Кліперт. Обовязком є кождого члена бути на цих зборах. Уряд і контр. комісія здадуть звіт зпіврічного діловодства. Пригадується тим членам, котрі ще стоять у старих родах, а довгують до відділу, як не сплатять довгу, або як не виміняють старих грамот, то за них не будеться висилати вкладок, бо нема звідки. Ті члени, котрі мають діти повище 18 літ, а платять по 25 ц., зволять принести грамоти, а їх перенесеться до повнолітних членів, про що ближче довідаєтеся на зборах. Також вписуйте своїх дорослих дітей до Союза, бо кождий з нас має діти, а в Союзі їх нема, за те польські агенти мають джаби і колектують від Українців. — Петро Кізел, секр.

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, подає до відома, що спеціяльний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 12, то є зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься усіх тих членів, котрим належиться запомога, щоби конечно прийшли на означений час. Рівнож ті члени, що хотять переходити до нових родів обезпечення, нехай прийдуть, бо на звичайнім мітінгу нема часу пояснювати. Дається до відома, що хто буде платити поза мітінгом, то рішучо немає нікому платити тільки касієрови відділу. На піврічнім мітінгу зайшла зміна уряду як слідує: Сахар Волчанський, предс.; Стефан Дудун, заст. предс.; Іван Чепа, ст., кас.; Микола Андрійчин, рек. секр.; Іван Чепа, мол., фін. секр.; Іван Лупацій, Юрко Іваськович і Мирон Комарницький, контр. комісія; Онуфрій Пукица, доктор борих; Олекса Надич прапорчик.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 39, подає до відома всім членам, що піврічний мітінг відбудеться 9 липня, в годині 5-тій пополудни. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо буде справоздання за 6 місяців і богато інших справ до порішення. Котрий член хоче змінити стару грамоту на нові роди, то нехай принесе стару грамоту на мітінг. Не явившийся на цей мітінг член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол.; кара не буде дарована. — М. Клюсик, предс.; В. Красневич, кас.; Д. Оринич, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Українське Тов. Січ, від. 282, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 9 липня. Вкладки будуть приниматись вже від 2-гої години, а мітінг зачнеться в 3-тій. Просимо членів і членкиць явитись на час, як також, щоб всі довгуючі члени вирівнали свої вкладки. За довгуючих членів відділ не буде висилати вкладок до гол. канцелярії У. Н. Союза. — В. Осухівський, предс.; М. Малімон, секр.; Г. Горциналюк, кас.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, в православній церковній галі, в годині 2 пополудни. Взивається усіх членів прийти, бо буде справоздання контр. комісії за 6 місяців і делегата з 18 конвенції У. Н. Союза. Будеться роздавати грамоти тим членам, котрі перейшли до нових родів обезпечення. Хто з членів хоче, може переписатись зі старих до нових родів обезпечення. Члени, котрі довгують більше, ніж статут приписує, щоб не забули принести свої вкладки. — В. Шишка, гол.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 2-гій пополудни, в гали парафіяльній, 45-47 Ґовп Ев., Пасейк, Н. Дж. Є товариські справи до полагодження, тому обовязком є кождого члена бути на цих зборах. — М. Швець, предс.; Гр. Яськів, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в суботу, 8-го липня, в годині 8-мій вечір, в домі Укр. Громади на 23-тій і Бравн ул. Обовязком є кождого члена бути на тім мітінгу. З довгуючими членами поступиться після статута. Вже є грамоти для тих членів, котрі перейшли на нову систему. — Гр. Григорчук, предс.; Н. Зубик, кас.; М. Туркот, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПОЇЗД ДО ШІКАҐО.

Відповідаю інтересованим на запити, що спеціяльна знижка в обі сторони до Шікаґо виносить зі Scranton $15.25, Binghamton $14.25, Elmira $13.25, Rochester $14.25, Buffalo $10.25, Jamestown $10.00, Cleveland $9.25, Youngstown $8.50, Akron $7.25. З Ню Йорку і околиці $19.00 в обі сторони.

В повороті потяг задержиться на кілька годин в Niagara Falls.

Ліста для резервовання місць замикається 25-го сего місяця. Ті, що тепер задаткують місця, або куплять цілий білет, вразі перешкоди на виїзд, **гроші будуть звернені.** 154-6

По дальші інформації звертатись

VOLOD. JURKOWSKY,
59 St. Mark's Place, New York, N. Y.

—Що, ви віддаєте вашу дочку за Цабанюка!? Таж ви його не могли стерпіти!

— Так, тепер моя жінка буде його тещею.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(83)

Скоро заговорили рушниці Тарзана та Вазирів. Перший вистрілив Тарзан у ватажка горібсів, який вів наступ проти Тарзана і Вазирів, щоб оточити їх колом. Короткий стріл, і великан-горібс звалився на землю мов підтята трава. За першим стрілом почулись інші стріли, що неслися зпоза кущів та зпоза дерев. Як швидко бігли вперед горобори, вони всеж не могли дорівнятися до скорости куль. Горібси падали один за другим, не розуміючи, що з ними робиться.

Нарешті горібси побачили, що вони не можуть наблизитися до людей навіть на таку віддаль, щоби кинути в них списами. Горібси зробили ще кілька шалених спроб наблизитись, але падали один за другим бездушними трупами на землю. Нарешті горібси побачили, що годі їм перемогти отсих ворогів, які зо своїх рук кидали громом і блискавкою, що поражала їх. Вони кинулися тікати геть у ліс, щоби продовжувати свій шлях, зазнавши перший раз у своїм життю поразки.

Тарзан підчас бою не бачив ніде дівчини, Червоної Цвітки Зораму. Здавалося, що її вже не було з горібсами. Та підчас утечі горібсів він побачив, що з ними дівчина є. Вона була на останньому гороборі в супроводі горібса. Тарзан рішив, що одинокий ратунок для неї тепер: убити горобора. Тому він поспішно націлився, але в хвилині стрілу його збив з ніг горобор, який без їздця тепер здоганяв тих, що тікали. За цим горобором бігли також інші горобори без їздців.

Тарзан схопився на ноги вже тоді, коли дівчина зникла в лісі. Він не думаючи довго, вискочив і сів верх на першого горобора, який лише навинувся йому. Горобор летів уперед як стріла і його не треба було ні підганяти, ні не можна було спинити. Він здоганяв своїх товаришів. Вазири ратувалися від оскаженілих гороборів по деревах і не стріляли їх, бо Тарзан казав стріляти лише горібсів. Вазири були вражені, коли побачили, як Тарзан зник у лісі на гороборі.